

# Dezbateri creatoare

## Adunările deschise de partid din teatrele bucureștene

Toamna teatrală și-a înscris prezența în calendarul vieții artistice. Anul acesta, deschiderea stagiunii a fost sub semnul unui eveniment de o deosebită importanță. După cum bine se știe, în toată țara, în toate sectoarele de activitate s-au desfășurat adunările generale deschise ale organizațiilor de bază P.C.R., adunări consacrate dezbaterei problemelor activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii în lumina propunerilor prezentate de tovarășul Nicolae Ceaușescu și adoptate de conducerea partidului.

În plină perioadă de desfășurare a repetițiilor, în „luna de vîrf“, la prologul stagiunii, cînd se cristalizează opțiunile de repertoriu și se încheagă viziunile regizorale, în cursul lunii septembrie au avut loc adunările de analiză a activității teatrelor bucureștene. Directorii de teatre, regizorii, scenograful, actorii, tehnicienii și-au propus să analizeze cu responsabilitate, în spirit critic și autocritic, activitatea de pînă acum, modalitățile cele mai eficiente de îmbunătățire a muncii viitoare. Tuturor participanților la dezbateri le-au fost prețios îndemn și corolar cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu : „Sarcini deosebite revin organizațiilor de partid, comuniștilor care lucrează în instituțiile de propagandă, educație și informare de masă, în uniunile de creație și în instituțiile de cultură și artă. Aceste organizații de partid trebuie să desfășoare o activitate intensă pentru a imprima în colectivele respective, în munca instituțiilor și organizațiilor unde activează, un spirit profund partinic, revoluționar, combativ, în vederea promovării ferme a ideologiei partidului nostru în toate acțiunile pe care le întreprind, în desfășurarea întregii educații politice și a vieții cultural-artistice din țara noastră“.

Variate ca problematică, exprimate de personalități atât de distincte și marcante, izvorite din specificitatea fiecărui colectiv, opiniile vorbitorilor au avut totuși un obiectiv comun: ridicarea calitativă a creației dramatice sub semnul unui vibrant entuziasm, a unei incandescente dorințe de creație la înălțimea misiunii artei contemporane.



Fișec, orice început de stagiune se referă la bilanțul celei precedente; s-au scos în evidență unanim, evidentele realizări pozitive ale stagiunii 1970—1971: numărul sporit de premiere (62), prezența bogată a pieselor originale (40), participarea crescută a publicului în sălile de spectacol (aproape 3.000.000 de spectatori — cifră record), grija, exigența cu care teatrele s-au pregătit pentru aniversarea P.C.R., calitatea artistică a prezenței lor la Concursul de creație originală încununată de un volum impresionant de premii etc. Nu mai trebuie să insistăm asupra spectacolelor prestigioase semnalate de critică, aplaudate de public după cum bine cunoscute sînt biruințele artistice de peste hotare.

Colectivele teatrale au ținut să-și analizeze acum întreaga lor muncă în sensul și spiritul recentelor documente de partid, în lumina sarcinilor trasate de la cel de al X-lea Congres. Emoționant e faptul că mulți dintre vorbitori au mărturisit sincer, deschis, că au găsit în expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu o adevărată oglindă vie în care și-au văzut reflectată și în baza căroră și-au analizat propria lor activitate în coordonatele colectivului respectiv.

Nu s-a putut întîlni pînă acum un prilej mai deplin, un cadru mai propice de schimb creator de opinii; greșelile, neîmplinirile stagiunilor trecute s-au putut desluși și s'explica mai bine acum, în lumina unor puncte de vedere analitice, colective, cu sprijinul efectiv al organizațiilor de partid.

Semnalînd acest nou și important capitol al muncii teatrale, valoros prin substanța ideilor artistice, dar și a problemelor organizatorice, se cuvine a extrage o seamă de idei prețioase. S-a ridicat astfel, cu tărie, necesitatea funcționării în teatre a unui înalt spirit de responsabilitate, a sentimentului datoriei ce trebuie să lege pe fiecare slujitor al unui teatru de destinul colectivului respectiv, ca și de al întregii mișcări scenice românești ceea ce exclude funcționarismul artistic, lipsa de atașament și solicită exigență partinică. Actori reputați sau debutanți, cu toții au subliniat rolul important ce revine organizației de partid din teatre, ca factor primordial dinamizant, ca motor al întregii activități, pornind de la alegerea repertoriului pînă la controlul calității spectacolelor. În scopul ridicării activității pe planuri superioare s-a criticat lipsa de eficiență a muncii unor organizații de partid (la teatrele „Bulandra”, Comedie „Nottara”) care prin lipsa lor de activitate și combativitate, au tolerat de fapt apariția unor carențe serioase.

Astfel, secretarul de partid al Teatrului de Comedie (Amza Pelea), a arătat în mod autocritic că biroul organizației s-a limitat prea ades la o simplă muncă organizatorică internă, ruptă de ceea ce era esențial: activitatea generală de creație. Referatul organizației de partid a teatrului „Lucia Sturdza Bulandra” a subliniat și el faptul, pornind de la prezența pe afiș a piesei Gluga pe ochi, că „biroul organizației de bază a manifestat o serioasă slăbire a combativității și intransigenței comuniste îngăduind fără să acționeze energic, de pe poziții principiale, montarea acestei piese. Ba mai mult, Toma Caragiu, secretarul organizației de bază a jucat unul din rolurile principale”. În cuvîntul său, și interpretul citat a analizat în mod autocritic participarea sa la spectacolul amintit.

Referatul înfățișat în fața colectivului de la Teatrul Mic a scos în evidență faptul că biroul organizației de bază „a trecut ușor peste numeroase cazuri de indisciplină, atât în cadrul organizației, cit și în cadrul mai larg al teatrului”; că „nu s-a cerut cu hotărîre sancționarea unor grave abateri, comportări necorespunzătoare”, iar „munca de educație politică și moral cetățenească a cunoscut goluri pe care nu trebuie să ni le mai îngăduim”.

În toate dezbaterile a fost analizat și criticat modul în care s-a desfășurat învățămîntul de partid în rîndul cadrelor artistice și tehnice din teatre, arătîndu-se pe bună dreptate, că neglijarea acțiunii de creștere politico-ideologică a colectivelor a dus implicit și la multe carențe artistice. Pragmatismul abordării unor texte, lipsa de orizont cultural, mimarea de curente și mode „la suprafață”, lipsa de poziție critică, iată rezultate negative

ale carențelor învățămîntului politic. Ca decurgînd firesc din necesitatea sporirii eficienței învățămîntului de partid, mulți actori, mai ales tineri, s-au ocupat și de stringența organizării temeinice a unor forme de învățămînt, de studiu și perfecționare profesională în teatre. Se pot extrage în acest context o multitudine de probleme profesionale care — așa cum s-a arătat — își așteaptă rezolvarea. Nu puțini vorbitori au ridicat problema utilizării colectivului, judicioasei lui folosiri în spectacole. La teatrul „C. I. Nottara“ de pildă, s-a criticat faptul că actorii neutilizați obțin foarte greu dubluri, că există aici o nejustă metodă de angrenare a interpreților în reprezentații, că regizorii folosesc puțini interpreți.

Un capitol căruia i s-a acordat o importanță deosebită în toate dezbaterile a fost cel al repertoriului, pornindu-se de la adevărul de necontestat că teatrul dramatic e primul chemat să contribuie la educația comunistă a spectatorului. Și dacă numeroase titluri au fost pozitiv reamintite, s-a criticat faptul că teatrele au cedat uneori prea ușor pseudo-curențelor la modă, că opțiunile de piese s-au făcut deseori eclectic, carența, legată de inactivitatea unor secretariate literare. A fost pus în discuție snobismul unor opțiuni repertoriale, falsul modernism, desconsiderarea publicului, dar și reversul acestei atitudini: goana după succesul facil de casă, de împlinire cu orice preț a planurilor financiare. S-a arătat, pe bună dreptate, că un teatru își justifică existența numai prin relația sa cu publicul, numai prin intermediul unor lucrări selectate cu exigență partinică, a unor piese de o înaltă valoare educativă. În raport cu aceasta au fost privite analitic modalitățile, stilul de lucru ale unor conduceri de teatre. De pildă, raportul organizației de bază al Teatrului „Lucia Sturdza Bulandra“, arăta în mod critic faptul că în teatrul respectiv „întîmplătorul și subiectivismul s-au putut substitui unor metode științifice de organizare și planificare a muncii, cu atât mai mult cu cît este vorba de un teatru de anvergură, mereu pus în fața unor cerințe noi“.

Cu aceeași sinceră expresie, în dorința de a-și revedea munca de pe poziții noi, înaintate, și directorii de teatre (Liviu Ciulei, Horia Lovinescu, Lucian Giurchescu) au analizat în mod critic și autocritic, lipsurile semnalate, propriile neîmpliniri, propunînd măsuri concrete legate de planurile de perspectivă.

La fiecare teatru în parte, în ședințele deschise de partid s-au consolidat temeliile drumului de perspectivă, pornindu-se de la esența fenomenului teatral, de la baza sa tematico-ideologică: repertoriul. Discuțiile temeinice, judicioase, analitice, ce au caracterizat fiecare adunare în parte, au vădit faptul că vorbitorii au studiat aprofundat documentele de partid.



Ținînd seama de esența observațiilor și propunerilor făcute, analizîndu-și în același spirit, critic și autocritic, propria sa activitate în toate sectoarele, Comitetul culturii și educației socialiste al municipiului București, și-a propus un plan complex de măsuri menit să realizeze un mai puternic avînt al vieții spirituale a Capitalei, pentru a se înlătura lipsurile și neajunsurile care mai persistă încă în activitatea cultural-educativă.

În preajma noii stagiuni a fost reanalizat temeinic repertoriul teatral, în lumina misiunii artei socialiste contemporane, a exigențelor oamenilor muncii, a năzuințelor lor. Pe primul plan al opțiunilor de piese s-a situat evident dramaturgia originală, astfel încît noul repertoriu are o structură omogenă echilibrată, din cele 147 de piese alese pentru a fi jucate, de teatrele bucureștene, 75 fiind lucrări originale. Pe linia stimulării creației originale contemporane se vor organiza în această stagiune mai multe concursuri printre care unul destinat promovării pieselor pentru tineret și copii, altul, libretelor de operetă și estradă. Decurgînd firesc din propunerile făcute în ședințele la care ne-am referit, conducerea teatrelor au stabilit planuri tematice și au și încheiat contracte cu autorii dramaticei în vederea asigurării unui portofoliu de piese originale, cu scopul de a-și îmbunătăți repertoriul actual și cel de perspectivă.

Toate teatrele bucureștene și-au propus în această stagiune să organizeze spectacole de poezie cu tematică patriotică adresate tineretului și în mod special elevilor în strînsă corelație cu programa analitică. De asemenea, teatrele din capitală pregătesc, fiecare, cîte o piesă într-un act, de actualitate, pe care urmează să o reprezinte, prin rotație, în toate casele de cultură, în cluburi muncitorești, cămine culturale, amfiteatre studentești și școlare.

Își află rezolvarea și o altă doleanță mai veche : teatrele vor alcătui planuri concrete pentru stringerea relațiilor cu publicul, plecînd de la metodele științifice de sondare a opiniei publice, diversificînd mijloacele de popularizare, găsind altele noi, mai vii, mai originale, organizînd spectacole în fabrici, școli și facultăți.

Totodată, s-au luat măsuri pentru organizarea învățămîntului politico-ideologic și profesional prin dezbateri creatoare legate de problemele rolului artei în societatea socialistă ca și prin acțiuni de specializare profesională.

În spiritul documentelor de partid s-au ales comitetele de direcție din teatre, comitete care funcționează pe principiul partinic al muncii și conducerii colective, ceea ce va înlătura atitudinile subiectiviste, și va asigura principalitate și obiectivitate în procesul muncii artistice. Trebuie subliniat faptul, că aceste comitete au ca principală sarcină analizarea periodică a activității teatrului respectiv, în special orientarea ideologică și artistică a repertoriului și interpretării lui, folosirea personalului artistic, perfecționarea lui profesională, stabilirea de măsuri în vederea ridicării calității artistice a spectacolelor, bunei gospodăririi a bazei materiale a instituției și sprijinirii mișcării artistice de amatori.

Comitetele de direcție, organe democratice alese, vor asigura transpunerea în fapt a politicii teatrale, înalta misiune a scenei românești socialiste.



Toamna teatrală 1971 pornește la un drum marcat de misiunea unei înalte răspunderi ideologice. Scenele bucureștene au o veche și generoasă tradiție, ele sînt moștenitoarele unui uriaș patrimoniu cultural, al unor opere de o valoare nemuritoare. Ele au făcut deseori dovada maturității lor politice și artistice, concretizînd aceasta în succesele din țară și în cele de peste hotare, datorită unor colective de creatori valoroși, de mare prestigiu.

Complexul de măsuri organizatorice și artistice care au urmat dezbaterilor din ședințele de partid deschise, efervescentul proces de elaborare artistică ce se desfășoară mereu, neîntrerupt în aceste zile, sînt dovezi că gîndurile exprimate în dezbateri prin cuvinte, devin acum, fapte, acțiuni.

Și se dovedește încă și încă o dată excepționala putere de pătrundere, marea clarviziune a tovarășului Nicolae Ceaușescu care la Consfătuirea de lucru a activului de partid din domeniul ideologiei și al activității politice și cultural educative spunea : „Dezbaterile care urmează să aibă loc în toate organizațiile de partid, vor exercita fără îndoială o puternică influență pozitivă asupra întregii activități educative“.

Rezultatele practice ale ședințelor din teatre se pot aprecia prin caratul artistic al spectacolelor. Dezbaterile din teatrele bucureștene desfășurate în spiritul și lumina cuvintelor și îndrumărilor Secretarului General al Partidului Comunist Român, au subliniat, încă o dată, drumul firesc al artei, al culturii, al scenei românești : SOCIALISMUL.